

Karpat: Onurlandım, çok mutluyum

25/06/2009

Tarihçi Prof. Dr. Kemal Karpat, "TBMM Onur Ödülü"nü kendisine verildiğini duyunca çok şaşırdığını ve sevdiğini belirterek "Bugüne kadar bir çok ödül aldım, ancak TBMM'nin verdiği ödül hepsinden daha önemli" dedi.

TBMM Başkanlık Divanı tarafından "TBMM Onur Ödülü"ne layık görülen Prof. Dr. Kemal Karpat, Akatlar'daki evinde, AA muhabirinin sorularını yanıtladı.

Omurga darlığı nedeniyle dün ameliyat olan ve bugün hastaneden taburcu edilen Karpat, "Biraz tesadüf oldu. Senelerden beri yapmam gereken bir müdahale vardı. Omurga darlığı... Dün ameliyat oldum, bugün çıktım. Bir bakıma önemli, bir bakıma önemsiz bir ameliyat... Ama ne kadar da olursa olsun yorucu ve ağrı verici" diye konuştu.

"TBMM Onur Ödülü'nün kendisine verildiğini duyunca çok şaşırdığını ve sevdiğini" ifade eden Kemal Karpat, "Ödülü duyunca sevindim, canlandım ve sizinle konuşmak için kendimde güç buldum, bilhassa Anadolu Ajansı olunca..." diyerek duygularını dile getirdi.

Karpat, ödülün kendisine verilmesini "onur meselesi" olarak nitelendirerek, "bugüne kadar bir çok ödül aldığımı, ancak TBMM'nin verdiği ödülün hepsinden daha önemli ve ağırlıklı olduğunu" vurguladı.

Çalışmalarının ana konusunu "Türkiye" olduğu için ödülün TBMM'den gelmesini gururla ve memnuniyetle karşıladığını belirten Karpat, "Gurur, herkes bir ödül alınca gururlanır. Ama memnuniyet deyince bunun manası çok başkadır. Çok mutluyum" dedi.

- "BENİ ÖNCE BATI TANIDI VE ANLADI.

Tarihçi Prof. Dr. Kemal Karpat, kendisini önce batının tanıdığını ve anladığını, Türkiye'de ancak son 15-20 senede yazdıklarının daha iyi değerlendirildiğini ve anlaşıldığını belirterek, "Kanaatime göre, eninde sonunda her insan hakkını alır, yaptığının karşılığını görür. Bazen erken olur, bazen geç olur" dedi.

TBMM Başkanlık Divanı tarafından "TBMM Onur Ödülü"ne layık görülen Prof. Dr. Kemal Karpat, Akatlar'daki evinde, AA muhabirinin sorularını yanıtladı.

Çalışmalarının yüzde 90'ının Türkiye ve Osmanlı tarihi üzerinde toplandığını belirten Karpat, Osmanlı'yı ve Türkiye'yi yalnız tarih olarak incelemeyeceğini, sosyolojik, ekonomik, antropolojik ve kültürel açıdan baktığını anlattı.

Osmanlı Devleti'nin son zamanlardaki değişmelerini ve modern Türkiye'nin meydana gelişini, bu geniş bilim çerçevesi içinde ele alıp incelediğini ve anlamaya çalıştığını vurgulayan Karpat, şöyle devam etti:

"Bilhassa çok başlangıçta beni anlayan kimse olmamıştır. Tam tersine 'Böyle yaklaşım olur mu?', 'Böyle düşünceler nedir?', 'Bunlar hiç kimseye uymuyor, bu adam kendi başına bir şeyler söylemek istiyor ama kim inanacak buna' şeklinde konuşuldu. Ama yavaş yavaş benim yazdıklarım,

söylediklerim doğru çıktı. İleriye doğru düşünceler ortaya attığım anlaşıldı ve böylece ilim dünyasında bir yerim oldu."

Prof. Dr. Karpat, kendisini önce batının tanıdığını ve anladığını ifade ederek, Avrupa ülkeleri ve ABD'nin yazdığı kitapları aldığını, hatta bir kitabının ABD'de üniversitelerde ders kitabı olarak okutulduğunu söyledi.

"Türkiye'de ancak son 15-20 senede yazdıklarının daha iyi değerlendirildiğini ve anlaşıldığını" belirten Karpat, kitaplarının çoğunu İngilizce yazdığını, sonra Türkçe'ye tercüme edildiğini kaydetti. Kitaplarını Türkçe'ye çevirmek için çok sayıda müracaat aldığına dikkati çeken Karpat, "Demek istediğim kısaca şu; Türkiye son 20-25 yılda yeni bir gelişme ve düşünce çizgisine girdi. Eskiden mevcut olmayan, söylenmeyen, düşünülemeyen şeyler söylenmeye, düşünölmeye başlandı. Böylece benim yazdıklarımla bugünkü Türkiye düşüncesi birbirine çok yaklaşmış oluyor" dedi.

-**"30 SENE SONRA TÜRKÇE'YE TERCÜME EDİLDİ"**-

Prof. Dr. Karpat, Türkiye'yi ve Osmanlı'yı yeni bir ışık altında sadece yazılarında tanıtmadığını belirterek, 4-5 bin kadar üyesi olan, dünyada orta doğu araştırmaları dersleri veren hocaları sinesinde toplayan Ortadoğu Araştırma Derneği'nin kurucuları arasında yer aldığını, Türk Araştırmaları Kurumu'nu kurduğunu ve 3 sene başkanlığını yaptığını anlattı.

Karpat, "Hepsinin maksadı, Türkiye ve Osmanlı Devleti hakkında araştırmaları genişletmek, anlatmak, bunların değerini herkese duyurmaktı" diye konuştu.

"Osmanlı Devleti'nin Dünya Tarihindeki Yeri ve Modernleşmedeki Rolü" adlı kitabına da değinen Karpat, şunları kaydetti:

"Bu kitap, benim tertip ettiğim bir konferansta sunulan tebliğlerden oluşuyor. Ünlü tarihçilerin ağzından Osmanlı'nın dünya tarihindeki yerini tespit ettik. Bu kitap Hollanda'da yayımlandı ve çok iyi karşılandı. Fakat bu kitap ancak ilk İngilizce yayımından 30 sene sonra Türkçe'ye tercüme edildi. Bence bu konu can alıcı bir temadır. Çünkü o zamana kadar Osmanlı'yı modernleşmenin, modern dünyanın dışında tutan bir görüş hakimdi. Biz bunun tersini iddia ettik. Burada Osmanlıların, modern Avrupa'nın kuruluşuna nasıl bir etki yaptığını 14. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar misalleriyle anlattık. Böylece biz Osmanlı'yı ve Türk'ü dünya tarihinin dışında değil, içinde göstermek için çabaladık ve buna muvaffak olduk. Bunun gibi birçok çalışmalarım olmuştur, konferanslarım olmuştur. Çeşitli ölkelerde 200 kadar konferans verdim. Hep bu temalar üzerinde ve nihayet kadirşinas insanlar bunun farkına vardılar."

-**"HALA ÇALIŞMALARIN İÇİNDEYİM"**-

Tarihçi Kemal Karpat, halen Wisconsin Üniversitesi'nde Türk Araştırma Merkezi'nin müdürlüğünü yürüttüğünü, uluslararası bir dergi yayımladığını ifade ederek, çalışmalarının hala devam ettiğini söyledi.

Prof. Dr. Karpat, "Belki yaşım ilerledi, eskisi kadar çalışmıyorum ama yine de çalışmaların içindeyim. Artık bunlar benim hayatımın ayrılmaz parçası haline gelmiştir. Bir bakıma bu ödöl, bu çalışmaların değerini teyit ettiği gibi bu çalışmaları yapan beni de mükafatlandırıyor, onur hakkı veriyor" diye konuştu.

Ödölü gecikmiş bir ödöl olarak değerlendirmedeğini vurgulayan Karpat, kimseye kızgın olmadığını, öfke duymadığını kaydetti.

Karpat, şunları söyledi:

"Benim kanaatime göre, eninde sonunda her insan hakkını alır, yaptığının karşılığını görür. Bazen erken olur, bazen geç olur. Benim öfkem bizim üniversitelerin yeteri kadar yeni yaklaşımlar, yeni görüşler doğuramıyor olmasıdır. Bugün Türkiye'de fevkalade kapasiteli yeni kuşaklar yetişiyor. İzliyorum, kitaplarını okuyorum, gazetelerde, dergilerde makalelerini okuyorum ve gıpta ediyorum. Belki ben 30-40 yıl daha geç doğsaydım da yeni nesille beraber çalışsaydım. Çok daha verimli olabilirdim, çok daha güzel şeyler yapabilirdim. Ama biz tek başımıza uğraştık, sonra yeni arkadaşlar çıktı, gelişti, geliyoruz. O bakımdan, ben Türkiye'nin geleceği bakımından çok umutluyum, çok iyimserim. Durmadan dünyaya açılan, kendini keşfeden bir Türkiye'deyiz. Türkiye kendini keşfediyor, kendi özünü ve kimliğini buluyor, kendi etrafında yeni bir kültür, yeni bir anlayış, dünya yaratıyor. Bazen geçmişten tenkit ederek, bazen geçmişten koparak ama yine de bu topraklara bağlı, bu insanlara bağlı bunları seven yeni bir nesil çıkıyor, doğuyor, büyüyor. Bu yaşta bunlardan çok umutluyum ve eğer ben bu neslin bilgisine, anlayışına küçük bir katkıda bulunabilmişsem, bu benim için anlatamayacağım kadar bir mutluluktur. Belki de bu ödül, bu mutluluğun bir parçasıdır."

-PROF. DR. KARPAT KİMDİR?-

Romanya'nın Dobruca Babadağ kasabasında 1923 yılında doğan Prof. Dr. Kemal Karpat, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Washington ve New York üniversitelerinde siyasal ve sosyal bilimler üzerine master ve doktora yaptı.

Romanya'daki tarih ihtisasının ardından Amerikan tarihi, Rus tarihi, Ortadoğu tarihi ve Osmanlı tarihi konularında çeşitli kurslara katılan Karpat, akademik çalışmalarına 1950 yılında New York ve Washington üniversitelerinde başladı.

Karpat, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi'ndeki görevinin ardından sırasıyla Montana Devlet Üniversitesi, New York Üniversitesi, Princeton Üniversitesi, Robert Kolej, Bilkent Üniversitesi, ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Harvard Üniversitesi, John Hopkins Üniversitesi, Columbia Üniversitesi ve Ecole des Hautes Etudes en Science Sociales gibi eğitim kurumlarında öğretim üyeliği ve yöneticilik faaliyetlerinde bulundu.

Kemal Karpat, 1970-1988 yılları arasında Wisconsin Üniversitesi Ortadoğu Çalışmaları Bölüm Başkanlığı'nı yürüttü, Türk Araştırmaları Derneği ile Türk Araştırmaları Kurumu'nun başkanlıklarını yaptı. Karpat, Orta Asya Çalışmaları Derneği'nin kurucu başkanlığından sonra Wisconsin Üniversitesi Orta Asya Çalışmaları Programı'nın bölüm başkanlığı görevini yaptı.

Türk Tarih Kurumu onur üyesi olan Karpat, bilimsel çalışmaları dolayısıyla Romanya bağımsızlık madalyası ve Bükreş Üniversitesi Dimitri Cantemir madalyasıyla ödülendirildi. Karpat, Romanya Ovidius Üniversitesi ve Rusya Çuvaş Milli Üniversitesi onur doktorası, Rusya Kazan Bilimler Akademisi Onursal üyeliği, Wisconsin Üniversitesi Hilldale Ödülü ve Türk Bilimler Akademisi Ödülü'ne layık görüldü.

Tarihçi Kemal Karpat, 20 ülkede yayımlanan 100'ü aşkın makaleye ve çok sayıda kitaba imza attı.

Prof. Dr. Karpat, halen Wisconsin Üniversitesi Tarih Bölümü'nde öğretim üyeliği görevini sürdürüyor.